

Όροι και συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού έργου στη δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η έρευνα με τίτλο «Όροι και συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού έργου στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση» υλοποιήθηκε από το ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ της ΑΔΕΔΥ, το ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ της ΟΛΜΕ (ΚΕΜΕΤΕ) και το ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ – ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΔΟΕ (ΙΠΕΜ) στο διάστημα Μαΐου - Ιουνίου 2010. Η έρευνα ήταν ποσοτική με χρήση «κλειστής» τεχνικής (ερωτηματολόγιο).

Με το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο (το οποίο περιελάμβανε 47 ερωτήσεις από τις οποίες οι 43 ήταν κλειστού τύπου και οι 4 ανοικτού) επιχειρήθηκε η αποτύπωση των απόψεων και προτάσεων των εκπαιδευτικών αναφορικά με τους όρους και τις συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού τους έργου.

Η προσέγγιση του θέματος έγινε υπό την οπτική α) της σχολικής γνώσης, β) της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, γ) των εργασιακών, οικονομικών και συνταξιοδοτικών ζητημάτων, δ) των υποδομών, ε) της οργάνωσης του σχολείου, στ) της σχολικής καθημερινότητας και ζ) των όρων γενικής και ειδικής ικανοποίησης.

Για τον έλεγχο των παραπάνω υιοθετήθηκαν και μια σειρά ανεξάρτητων μεταβλητών, οι οποίες αποτυπώθηκαν κυρίως στις ερωτήσεις κοινωνικο-δημογραφικού χαρακτήρα και σκιαγράφησης του προφίλ των υποκειμένων στο ερωτηματολόγιο. Πριν την πιλοτική εφαρμογή του έγιναν ημι-δομημένες και ελεύθερες συνεντεύξεις με εκπαιδευτικούς και των δύο βαθμίδων, προκειμένου να αντιπροσωπευτούν οι σημαντικότερες (και επαναλαμβανόμενες στο λόγο των συνομιλητών) πτυχές του σχεδίου.

Δειγματοληψία

Ακολουθήθηκε η τεχνική της δειγματοληψίας κατά συστάδες (cluster sampling). Η τεχνική προσφέρεται σε εκπαιδευτικές έρευνες μεγάλης κλίμακας.

Ως συστάδα θεωρήθηκε η σχολική μονάδα. Σε κάθε σχολική μονάδα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν σε όλους τους εκπαιδευτικούς.

Στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η επιλογή έγινε μεταξύ των ημερησίων Γυμνασίων και Λυκείων καθώς και των ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ.

Σημαντικός παράγοντας που επηρέασε τη δειγματοληψία ήταν η αστικότητα της περιοχής.

Στο δείγμα συμμετείχαν περισσότερες σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (60 Νηπιαγωγεία και 60 Δημοτικά Σχολεία) ενώ στη Δευτεροβάθμια (40 Γυμνάσια και 40 Λύκεια) διαπιστώνεται μεγαλύτερη διασπορά ειδικοτήτων.

Η κατανομή των μονάδων έγινε με βάση γενικά πληθυσμιακά στοιχεία της ΕΛΣΤΑ και την κατανομή των σχολείων ανά νομό.

Η ταυτότητα του δείγματος

Απάντησαν 1632 εκπαιδευτικοί (682 από την Πρωτοβάθμια και 950 από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση) από 40 περίπου Νομούς.

Στο δείγμα εκφράστηκαν εκπαιδευτικοί από 42 Νηπιαγωγεία, 58 Δημοτικά Σχολεία, 38 Γυμνάσια και 28 Λύκεια (4 ΕΠΑΛ).

Αποτελέσματα για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Δημογραφικά στοιχεία

Οι γυναίκες είναι το 60% του δείγματος. Από τους 950 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα το 1/3 περίπου αυτών προέρχεται από τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών είναι τα 46 χρόνια. Αναφορικά με τις σπουδές, τα ποσοστά των εκπαιδευτικών με μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς τίτλους είναι 16% περίπου. Οι παραπάνω πληροφορίες αποτυπώνονται στον **Πίνακα 1**.

Πίνακας 1: Δημογραφικά στοιχεία

Αριθμός εκπαιδευτικών	950
Αναλογία γυναικών-ανδρών	60,7%-39,2%
Μέσος όρος	46,1
Κάτοχοι πανεπιστημιακών τίτλων	95,3%
Κάτοχοι μεταπτυχιακών-διδακτορικών τίτλων	16,3%
Εκπαιδευτικοί Αττικής & Θεσσαλονίκης	31,5%

Υπηρεσία στη δημόσια εκπαίδευση

Οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί υπηρετούν κατά μέσο όρο 8,2 χρόνια στην τωρινή τους θέση. Επίσης το 92% των ερωτώμενων έχει μόνιμη εργασιακή. Ο μέσος όρος προϋπηρεσίας στη δημόσια εκπαίδευση είναι υψηλότερος στους άνδρες εκπαιδευτικούς από ότι στις γυναίκες κατά 2 έτη (16,3 έναντι 14,4, $d=0,21$) ενώ η αναμονή για το διορισμό ως μόνιμου εκπαιδευτικού είναι 6,7 έτη, $d=0,27$). Τα δεδομένα αυτά απεικονίζονται **στον Πίνακα 2**. Στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί συμπληρώνουν το ωράριό τους σε ένα σχολείο (80%).

Αναφορικά με την ιεραρχία στο σχολείο, παρατηρούμε ότι 9% των εκπαιδευτικών έχει θέση στη διεύθυνση του σχολείου.

Πίνακας 2: Στοιχεία για την υπηρεσία των εκπαιδευτικών

Υπηρεσία στην τωρινή τους θέση (Μ.Ο)	8,2
μόνιμης εργασιακής σχέσης	92%
Αναμονή για το διορισμό ως μόνιμου εκπαιδευτικού (Μ.Ο)	6,7

% συμμετοχής στη διεύθυνση του σχολείου	9,7%	
	Άνδρες	Γυναίκες
Συνολική προϋπηρεσία στη δημόσια εκπαίδευση (Μ.Ο)	16,3	14,4

Προπτυχιακές σπουδές

Από τη μία πλευρά υπάρχει μεγάλη ικανοποίηση για τις γνώσεις που παρέχονται στην ειδικότητα και στην επιστημονική εκπαίδευση (τα σχετικά ποσοστά ικανοποίησης κυμαίνονται στο 70% περίπου), ενώ από την άλλη πλευρά καταγράφεται ισοδύναμη δυσαρέσκεια για την ψυχοπαιδαγωγική εκπαίδευση και την εφαρμογή στην τάξη. Συνοπτικά τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον **Πίνακα 3**.

Πίνακας 3: Επίπεδα ικανοποίησης των εκπαιδευτικών από τις προπτυχιακές τους σπουδές

	Ποσοστά ικανοποίησης από τις προπτυχιακές σπουδές αναφορικά με:			
	Ειδικότητα	Επιστημονική εκπαίδευση	Ψυχοπαιδαγωγική εκπαίδευση	Εφαρμογή στην τάξη
Ελάχιστα ικανοποιητικό	8,5	7,5	42,5	51,3
Κάπως ικανοποιητικό	16,9	23,1	27,5	24,5
Αρκετά ικανοποιητικό	46,8	45,9	21,8	17,5
Πολύ ικανοποιητικό	27,8	23,4	8,3	6,7

Επιμόρφωση

Στη συνέχεια η έρευνα επικεντρώθηκε στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Κυριαρχεί η εισαγωγική επιμόρφωση καθώς και άλλες επιμορφωτικές δράσεις μεγάλης διάρκειας (μεταξύ αυτών και τα ΠΕΚ).

Καταγράφεται έντονη δυσαρέσκεια από την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε όλους τους τομείς. Τα σχετικά ποσοστά κυμαίνονται μεταξύ 60% και 70% περίπου (**βλέπε Πίνακα 4**).

Πίνακας 4: Επίπεδα ικανοποίησης των εκπαιδευτικών από την επιμόρφωσή τους

	Ποσοστά ικανοποίησης από την επιμόρφωση αναφορικά με:			
	Ειδικότητα	Επιστημονική εκπαίδευση	Ψυχοπαιδαγωγική επιμόρφωση	Εφαρμογή στην τάξη
Ελάχιστα ικανοποιητικό	28,9	26,2	34,4	36
Κάπως ικανοποιητικό	32	34,7	33,7	32,1
Αρκετά ικανοποιητικό	31	31,9	24,9	25
Πολύ ικανοποιητικό	8	7,1	7	6,7

Οικονομικές συνθήκες

Η ανάλυση καταγράφει τη μεγάλη δυσaréσκεια των εκπαιδευτικών για τις οικονομικές συνθήκες του επαγγέλματός τους. Πιο αναλυτικά το 82% θεωρεί ότι οι οικονομικές απολαβές τους δεν είναι αντίστοιχες με τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού έργου και το 85% ότι δεν είναι γενικά ικανοποιημένο από τις οικονομικές απολαβές τους. Η συγκεκριμένη τάση δυσaréσκειας για τα οικονομικά είναι τόσο ισχυρή ώστε να «διαπερνά» τις όποιες διαφοροποιήσεις αναφορικά με το φύλο, τον αριθμό των εξαρτώμενων μελών και τη συμμετοχή στη διεύθυνση της σχολικής μονάδας. Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (γύρω στο 55%) δηλώνουν ότι ανήκουν στην ομάδα των 1500 €-3000 € ως μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα, ενώ μέχρι 1500 € δηλώνει το 32%.

Το 94% θεωρεί χαμηλό το επίπεδο δαπανών για την εκπαίδευση στη χώρας μας και αυτό επηρεάζει το έργο σε ποσοστό 80% των εκπαιδευτικών.

Εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών

Το 80% θεωρεί ότι το ωράριο βοηθά στην αποτελεσματικότητά τους, ενώ το ίδιο περίπου μεγάλο ποσοστό (77%) θεωρεί ότι η προετοιμασία στο σπίτι αποβαίνει σε βάρος του εξωσχολικού χρόνου, το 69% δηλώνει δυσareστημένο από το σύστημα διορισμού, ενώ το 73% ότι το κοινωνικό κύρος είναι υποβαθμισμένο. Το 90% είναι ικανοποιημένοι από το διδακτικό ωράριο, ενώ το 90% δηλώνει ότι οι ελαστικές σχέσεις εργασίας επηρεάζουν αρνητικά το εκπαιδευτικό έργο. Υπάρχουν διαφορές ανά φύλο και πιο συγκεκριμένα: από αυτούς που δηλώνουν υποβαθμισμένο κοινωνικό κύρος και επιβάρυνση από την προετοιμασία στο σπίτι οι γυναίκες είναι περισσότερες (**βλέπε πίνακα 5**).

Πίνακας 5:**Ποσοστά εκπαιδευτικών σχετικά με το εργασιακό καθεστώς**

Το διδακτικό ωράριο βοηθά στην αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου	80
Η προετοιμασία στο σπίτι αποβαίνει σε βάρος του εξωσχολικού χρόνου	77
Δυσανεστημένοι από το σύστημα διορισμού	69
Το κοινωνικό κύρος είναι υποβαθμισμένο	73
Είναι ικανοποιημένοι από το διδακτικό ωράριο	91
Οι ελαστικές μορφές απασχόλησης επηρεάζουν αρνητικά το εκπαιδευτικό έργο	90

Εκπαιδευτική διαδικασία

Για το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών το 70% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι παρεμποδίζει το εκπαιδευτικό έργο. Αντίστοιχα στην έρευνα που έγινε από το ΚΕΜΕΤΕ για τα σχολικά προγράμματα και βιβλία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση το 2008 στο πλαίσιο του 8^{ου} Εκπαιδευτικού Συνεδρίου της ΟΛΜΕ το 67,4% των ερωτώμενων εκπαιδευτικών απάντησε αρνητικά ως προς τη συμβολή του ΑΠΣ στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της αυτενέργειας και των δημιουργικών ικανοτήτων των μαθητών/-τριών. Όσον αφορά τα σχολικά βιβλία ένα ποσοστό 52% θεωρεί ότι σε μικρό ή μεγάλο βαθμό είναι ακατάλληλα, ότι θα πρέπει να μειωθεί η ύλη, να είναι πιο ελκυστικά τα θέματα ως προς τα ενδιαφέροντα των μαθητών, να συνδεθεί η θεωρία με την πράξη και να γράφονται από εκπαιδευτικούς της πράξης. Ενώ και στην έρευνα του 2008 η βαθμολογία των καθηγητών για τα βιβλία ήταν από μέτρια έως πολύ κακή και η ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί είχαν την άποψη ότι τα βιβλία απέχουν πολύ από το να καλύπτουν τις μορφωτικές ανάγκες των μαθητών/-τριών και να ανταποκρίνονται στη δυνατότητα που έχουν οι μαθητές/-τριες της αντίστοιχης ηλικίας να προσλαμβάνουν τη γνώση που τους παρέχεται. Το 60% θεωρεί ότι οι σχέσεις με τους γονείς είναι ικανοποιητικές, το 97% θεωρεί ότι οι σχέσεις με τους μαθητές είναι καλές, το 66% θεωρεί ότι η συμβολή του σχολικού συμβούλου δεν είναι χρήσιμη, ενώ μοιρασμένες είναι οι απόψεις για το αν ο τρόπος αξιολόγησης των μαθητών επηρεάζει θετικά το εκπαιδευτικό έργο (**βλέπε πίνακα 6**).

Πίνακας 6:**Ποσοστά εκπαιδευτικών σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία**

Το ΑΠΣ βοηθά τον εκπαιδευτικό	30
Τα σχολικά βιβλία σε μικρό ή μεγάλο βαθμό είναι ακατάλληλα	52
Οι σχέσεις με τους γονείς είναι ικανοποιητικές	60
Η συμβολή του σχολικού συμβούλου δεν είναι χρήσιμη	66
Οι σχέσεις με τους μαθητές είναι καλές	97
Ο τρόπος αξιολόγησης των μαθητών επηρεάζει θετικά το εκπαιδευτικό έργο	50

Συνταξιοδοτικά και περίθαλψη

Το 77% δεν είναι ικανοποιημένο συνταξιοδοτικά και το 45% από το ιατροφαρμακευτικό σύστημα περίθαλψης (**βλέπε πίνακα 7**).

Πίνακας 7:

Ποσοστά εκπαιδευτικών σχετικά με συνταξιοδοτικά και περίθαλψη

Δεν είναι ικανοποιημένοι συνταξιοδοτικά	77
Δεν είναι ικανοποιημένοι από την περίθαλψη	45

Θεσμοθετημένα σχολικά όργανα

Το 54% δεν είναι ικανοποιημένο από τη λειτουργία της σχολικής επιτροπής, το 58% από το σχολικό σύμβουλο, το 57% από το σύλλογο γονέων, το 70% εκφράζει δυσαρέσκεια από τη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων, ενώ το 83% εκφράζει ικανοποίηση από τη λειτουργία του συλλόγου διδασκόντων (**βλέπε πίνακα 8**).

Πίνακας 8:

Ποσοστά εκπαιδευτικών σχετικά με τα θεσμοθετημένα σχολικά όργανα

Ικανοποίηση από τη σχολική επιτροπή	46
Ικανοποίηση από το σχολικό συμβούλιο	42
Ικανοποίηση από το σύλλογο γονέων	43
Ικανοποίηση από τις μαθητικές κοινότητες	30
Ικανοποίηση από το σύλλογο διδασκόντων	83

Πλαίσιο οργάνωσης της σχολικής μονάδας

Το 52% θεωρεί ικανοποιητικό το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας, ενώ το 78% θεωρεί μη ικανοποιητική την εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (βλέπε πίνακα 9).

Πίνακας 9:**Ποσοστά εκπαιδευτικών σχετικά με το πλαίσιο οργάνωσης της σχολικής μονάδας**

Το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας είναι ικανοποιητικό	52
Η εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι ικανοποιητική	78

Υλικοτεχνική υποδομή

55% ικανοποίηση από τα κτίρια του σχολείου, σχεδόν 52% δυσαρέσκεια από την κατάσταση των εργαστηρίων, 54% δυσαρέσκεια από τις σχολικές βιβλιοθήκες, 56% δυσαρέσκεια από τα γραφεία εκπαιδευτικών, 64% ικανοποίηση από γραφεία διοίκησης, 50%-50% από αίθουσες διδασκαλίας, 76% δυσαρέσκεια από χώρους άθλησης και 61% ικανοποίηση ως προς αύλειο χώρο. Στην έρευνα του 2008 οι ερωτηθέντες εκπαιδευτικοί στη συντριπτική τους πλειοψηφία θεώρησαν ότι η διαθέσιμη υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου είναι ανεπαρκέστατη για την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών («καθόλου» το 24,2%, ενώ «λίγο» το 47,2%, με άθροισμα αρνητικών τοποθετήσεων 71,4). Αντίθετα, «αρκετά» απάντησαν το 22,5% και «πολύ» το 6,2% (σύνολο θετικών απαντήσεων 28,7%) (βλέπε πίνακα 10).

Πίνακας 10:**Ποσοστά ικανοποίησης εκπαιδευτικών σχετικά με την υλικοτεχνική υποδομή**

Ικανοποίηση από τα κτίρια του σχολείου	55
Ικανοποίηση από τα εργαστήρια	48
Ικανοποίηση από τις βιβλιοθήκες	46
Ικανοποίηση από τα γραφεία των εκπαιδευτικών	44

Ικανοποίηση από τα γραφεία διοίκησης	64
Ικανοποίηση από τις αίθουσες διδασκαλίας	50
Ικανοποίηση από τους χώρους άθλησης	24
Ικανοποίηση από τον αύλειο χώρο	61

Γενικότερες εντυπώσεις

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά το έργο τους είναι:

- 94% η απαξίωση εκπαιδευτικού-παιδείας
- 93% η έλλειψη ενδιαφέροντος των μαθητών/τριων
- 90% η έλλειψη μέσων και υποδομής
- 83% η κακή οργάνωση και λειτουργία του σχολείου
- 82% η βαθμοθηρία και το εξεταστικό σύστημα
- 81% η έλλειψη επιμόρφωσης
- 77% το ΑΠΣ
- 75% το στρες και ο φόρτος εργασίας
- 73% οι χαμηλές αποδοχές
- 68% η έλλειψη προσωπικού
- 62% οι κακές σχέσεις με συναδέλφους

Οι παράγοντες που επηρεάζουν θετικά το έργο τους θεωρούν ότι είναι:

- 100% η αγάπη για τα παιδιά
- 97% το ενδιαφέρον των μαθητών
- 96% το καλό κλίμα στο σχολείο
- 93% τα βιβλία και ο εξοπλισμός
- 92% η καλή σχέση και η στήριξη από τη διεύθυνση 90% η καλή σχέση με συναδέλφους
- 87% η μονιμότητα
- 83% η καλή σχέση με τους γονείς
- 83% το ωράριο

Τελειώνοντας αξίζει να τονιστεί ότι η έρευνα έγινε το διάστημα Μαΐου – Ιουνίου 2010, όταν ακόμα δεν είχαν εφαρμοστεί από την κυβέρνηση τα περισσότερα μέτρα

που τώρα πλέον έχουν επιδεινώσει ακόμα περισσότερο την οικονομική κατάσταση των εργαζομένων, το συνταξιοδοτικό, ασφαλιστικό καθεστώς και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τις εργασιακές συνθήκες, καθώς και όλες οι εξαγγελίες που υποβαθμίζουν ακόμα περισσότερο το δημόσιο σχολείο και την εκπαίδευση.

Διοσκούρων 4 & Πολυγώνου – ΑΘΗΝΑ – 105 55
Τηλ. 2103310080-1-2, Fax: 2103310083
E-mail: info@kpolykentro.gr

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ – ΜΕΛΕΤΩΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ**

**ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ &
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
ΟΛΜΕ**

Αγαπητή/αγαπητέ Συνάδελφε,

Το **ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ**, Ινστιτούτο της **ΑΔΕΔΥ**, με τη συνεργασία του **ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΛΕΤΩΝ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ** της **ΟΛΜΕ (ΚΕΜΕΤΕ)** και του **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ – ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΔΟΕ (ΙΠΕΜ)**, έχοντας ως βασικό καταστατικό σκοπό του τη μελέτη, την έρευνα και την τεκμηρίωση θεμάτων που άπτονται του ανθρώπινου δυναμικού στο δημόσιο τομέα, στο πλαίσιο των μελετητικών και ερευνητικών του δράσεων, υλοποιεί την παρούσα έρευνα με τίτλο **“Όροι και συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού έργου στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση”**. Για την υλοποίηση της έρευνας το Κοινωνικό Πολύκεντρο συγκρότησε ερευνητική ομάδα, η οποία αποτελείται από τους: Σήφη Μπουζάκη (επιστημονικό υπεύθυνο), Καθηγητή Πανεπιστημίου Πατρών, Αναστάσιο Εμβαλωτή, Πρόεδρο του ΙΠΕΜ, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Πάυλο Χαραμή, Πρόεδρο του ΚΕΜΕΤΕ – Καθηγητή, Αθανάσιο Κατσή, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, και Ιωάννη Καμαριανό, Επίκουρο Καθηγητή Πανεπιστημίου Πατρών. Η ερευνητική ομάδα προχώρησε στη συγκρότηση του συνημμένου ερωτηματολογίου.

Με το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο επιχειρείται η αποτύπωση των απόψεων και προτάσεων των εκπαιδευτικών αναφορικά με τους όρους και τις συνθήκες άσκησης του εκπαιδευτικού τους έργου. Το ερωτηματολόγιο είναι **ανώνυμο** και έχει **αυστηρά ερευνητικό χαρακτήρα**. Παρακαλούμε, **διαβάστε το προσεκτικά και συμπληρώστε το με βάση τις οδηγίες**. Σε ορισμένες ερωτήσεις επιλέξτε την απάντηση που είναι πιο κοντά στην προσωπική σας εκτίμηση. **Η επιλογή γίνεται σημειώνοντας X** στο τετραγωνάκι που αντιστοιχεί στην προσωπική σας επιλογή. Σε άλλες περιπτώσεις θα χρειαστεί να σημειώσετε έναν αριθμό που αντιστοιχεί στην επιλογή σας.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την αναμενόμενη συνεργασία σας.

Με εκτίμηση

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟΥ

Θ. Χρονόπουλος

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
του ΙΠΕΜ/ΔΟΕ

Α. Εμβαλωτής

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
του ΚΕΜΕΤΕ/ΟΛΜΕ

Π. Χαραμής

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ (Συμπληρώνεται από τον ερευνητή):

[] [] [] [] [] [] [] [] []

1. Φύλο: Άνδρας [] Γυναίκα []
2. Έτος γέννησης [] [] [] []
3. Σημειώστε τον αριθμό των οικονομικά εξαρτώμενων από σας μελών []
4. Αρχικές Σπουδές []
(1= πανεπιστημιακό πτυχίο, 2= πτυχίο Παιδαγωγικής Ακαδημίας, 3= πτυχίο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης ΤΕΙ/ΚΑΤΕΕ κ.λπ., 4= πτυχίο Δευτεροβάθμιας/Μεταδευτεροβάθμιας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης)
5. Ειδικότητα [_____] Κωδ. [_____]
6. Συνολικά, πόσα έτη υπηρετείτε στο σχολείο όπου εργάζεστε σήμερα; [] []
7. Σχέση εργασίας (στο σχολείο όπου εργάζεστε σήμερα)
(α) Αναπληρωτής/-τρια	[]
(β) Ωρομίσθιος/-α	[]
(γ) Διορισμένος/-η	[]
(δ) Άλλο	[_____]
8. Συνολικά έτη προϋπηρεσίας στη δημόσια εκπαίδευση [] []
9. Πόσα χρόνια περιμένετε για το διορισμό σας ως μόνιμου/-ης εκπαιδευτικού στη δημόσια εκπαίδευση μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης; [] [] χρόνια
10. Συμπληρώνετε το ωράριό σας σε ένα μόνο σχολείο; Ναι [] Όχι []
11. Εάν απαντήσατε «ΟΧΙ», σημειώστε σε πόσα σχολεία συμπληρώνετε το ωράριό σας: []
12. Έχετε κάποια θέση στην ιεραρχία του σχολείου; Ναι [] Όχι []
13. Εάν απαντήσατε «ΝΑΙ», ποια θέση;
(α) Διευθυντής	[]
(β) Υποδιευθυντής	[]
14. Είστε κάτοχος:
(α) Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών;	Ναι []	Όχι []
(β) Διδακτορικού;	Ναι []	Όχι []
15. Αξιολογήστε το περιεχόμενο των προπτυχιακών σπουδών σας σε σχέση με τις σημερινές απαιτήσεις του εκπαιδευτικού σας έργου ως προς:
(1=Ελάχιστα ικανοποιητικό, 2=Κάπως ικανοποιητικό, 3=Αρκετά ικανοποιητικό, 4=Απολύτως ικανοποιητικό)
(α) τον τομέα της ειδικότητας	[]
(β) τον τομέα της επιστημονικής εκπαίδευσης	[]
(γ) τον τομέα της ψυχοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης	[]
(δ) τον τομέα της εφαρμογής στη σχολική τάξη	[]

16. Σε ποιες μορφές επιμόρφωσης έχετε συμμετάσχει;
(μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις):
- (α) Διδασκαλείο
- (β) Εισαγωγική επιμόρφωση
- (γ) ΣΕΛΔΕ
- (δ) ΣΕΛΜΕ
- (ε) Προγράμματα ΠΕΚ με περισσότερες από 40 ώρες
- (στ) Άλλες επιμορφώσεις μεγαλύτερες των 40 ωρών
17. Αξιολογήστε (επιλέγοντας μία από τις παρακάτω τιμές) την επιμόρφωσή σας ως προς:
(1=Ελάχιστα ικανοποιητική, 2=Κάπως ικανοποιητική, 3=Αρκετά ικανοποιητική, 4=Απολύτως ικανοποιητική)
- (α) τον τομέα της ειδικότητας
- (β) τον τομέα της επιστημονικής κατάρτισης
- (γ) τον τομέα της ψυχοπαιδαγωγικής κατάρτισης
- (δ) τον τομέα της εφαρμογής στην σχολική τάξη
18. Θεωρείτε ότι οι υφιστάμενες αποδοχές σας είναι αντίστοιχες με τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού σας έργου;
(επιλέξτε μία απάντηση)
- (α) καθόλου
- (β) ελάχιστα
- (γ) αρκετά
- (δ) πολύ
19. Ποιο είναι περίπου το συνολικό (από κάθε πηγή) μηνιαίο εισόδημα της οικογένειάς σας:
- α. μέχρι 450 ευρώ
- β. από 450-900
- γ. από 900-1.500
- δ. από 1.500-3.000
- ε. από 3.000-5.000
- στ. από 5.000 και άνω
20. Έχετε κάποια δεύτερη εργασία για να μπορέσετε να αντεπεξέλθετε οικονομικά;
Ναι Όχι
21. Θεωρείτε ότι το ωράριο εργασίας σας αποτελεί παράγοντα που, σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού σας έργου :
παρεμποδίζει μάλλον παρεμποδίζει μάλλον ενισχύει ενισχύει
22. Η προετοιμασία σας στο σπίτι για το σχολείο σε ποιο βαθμό αποβαίνει σε βάρος του εξωσχολικού σας χρόνου;
Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Πολύ
23. Πόσο σας ικανοποιεί ο τρόπος διορισμού των εκπαιδευτικών που ισχύει σήμερα;
Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Πολύ

24. Το κοινωνικό κύρος του επαγγέλματός σας σε σχέση με την εκπαιδευτική και κοινωνική σας προσφορά είναι:
εντελώς υποβαθμισμένο	☐
αρκετά υποβαθμισμένο	☐
σε μικρό βαθμό ανάλογο	☐
σε μεγάλο βαθμό ανάλογο	☐

25. Πώς κρίνετε το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας;
Καθόλου ικανοποιητικό	☐
Ελάχιστα ικανοποιητικό	☐
Αρκετά ικανοποιητικό	☐
Πολύ ικανοποιητικό	☐

26. Τι θα προτείνατε, για να βελτιωθεί το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής σας μονάδας;

27. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι τα σχολικά βιβλία που χρησιμοποιείτε στη διδασκαλία των μαθημάτων σας είναι, σε γενικές γραμμές, διδακτικά κατάλληλα;

Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Πολύ

28. Τι θα προτείνατε, για να βελτιωθούν τα σχολικά βιβλία που χρησιμοποιείτε στη διδασκαλία των μαθημάτων σας;

	Σημειώστε με $\sqrt{\quad}$ σε αυτή τη στήλη τα <u>3</u> που θεωρείτε πιο σημαντικά και πρέπει να βελτιωθούν
Μείωση της ύλης	
Καλύτερος προγραμματισμός της ύλης (π.χ. θέμα ανά κεφάλαιο)	
Ελκυστικότερα, πιο κοντά στα ενδιαφέροντα των παιδιών	
Ευκολότερα (προσαρμογή στο γνωστικό επίπεδο των μαθητών)	
Να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη των εκπαιδευτικών	
Οι συγγραφείς να είναι εκπαιδευτικοί της πράξης	
Πιο σύγχρονα (προσαρμογή στα νέα δεδομένα της επιστήμης και της τεχνολογίας)	
Να υπάρχει περισσότερο / κατάλληλο συνοδευτικό υλικό (λογισμικό, βοήθημα εκπαιδευτικού κ.λπ.)	
Να συνδέουν περισσότερο τη θεωρία με την πράξη (με περισσότερες ασκήσεις, ομαδικές εργασίες και σύνδεση με νέες τεχνολογίες)	
Να υπάρχει η δυνατότητα χρήσης και άλλων βιβλίων, πηγών (επιστημονικά περιοδικά, πηγές από το Διαδίκτυο)	
Αλλαγή/αντικατάσταση των βιβλίων	

29. Σε ό,τι αφορά το εκπαιδευτικό σας έργο, θεωρείτε ότι το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα αποτελεί παράγοντα που:

- το παρεμποδίζει
- μάλλον το παρεμποδίζει
- μάλλον το προάγει
- το προάγει

30. Τι θα προτείνατε για να βελτιωθεί το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα;

31. Οι σχέσεις σας με τους μαθητές/μαθήτριές σας είναι:

- ελάχιστα ικανοποιητικές
- κάπως ικανοποιητικές
- αρκετά ικανοποιητικές
- απολύτως ικανοποιητικές

32. Θεωρείτε ότι ο τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/-τριών επηρεάζει το εκπαιδευτικό σας έργο:

- πολύ αρνητικά
- μάλλον αρνητικά
- μάλλον θετικά
- πολύ θετικά

33. Πόσο θεωρείτε ότι με τη συμμετοχή σας στο σύλλογο των διδασκόντων μπορείτε να επηρεάσετε τη διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν στο σχολείο σας;

- Καθόλου
 Ελάχιστα
 Αρκετά
 Πολύ

34. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι σας βοηθάει ο Σχολικός Σύμβουλος στην άσκηση του διδακτικού σας έργου;

- Καθόλου
 Ελάχιστα
 Αρκετά
 Πολύ

35. Θεωρείτε τις σχέσεις σας με τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/-τριών σας:

- ελάχιστα ικανοποιητικές
 κάπως ικανοποιητικές
 αρκετά ικανοποιητικές
 απολύτως ικανοποιητικές

36. Πώς κρίνετε την εμπλοκή των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα ζητήματα του σχολείου σας;

- Καθόλου ικανοποιητική
 Ελάχιστα ικανοποιητική
 Αρκετά ικανοποιητική
 Απολύτως ικανοποιητική

37. Σε ποιο βαθμό είστε ικανοποιημένος/-η από την κατάσταση της δημόσιας εκπαίδευσης ως προς τους εξής τομείς:

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ
Τακτικές αποδοχές (μισθός και επιδόματα)				
Ισχύον συνταξιοδοτικό καθεστώς				
Σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης				
Ημέρες εργασίας ετησίως				

38. Τι νομίζετε ότι πρέπει να αλλάξει σε ό,τι αφορά τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών για να βελτιωθεί η εκπαίδευση;

	Σημειώστε με $\sqrt{\quad}$ σε αυτή τη στήλη τα 3 που θεωρείτε πιο σημαντικά και πρέπει να βελτιωθούν
Κατάλληλη κτιριακή υποδομή	
Να μειωθεί ο μέγιστος αριθμός των μαθητών/-τριών σε κάθε τμήμα	
Κατάλληλος τεχνολογικός εξοπλισμός – εποπτικά μέσα διδασκαλίας	
Να υπάρχει αίθουσα για τον/την εκπαιδευτικό/να έχει δικό του/της χώρο	
Επαρκές γραμματειακό και βοηθητικό προσωπικό	
Πρόγραμμα σπουδών/βιβλία	

39. Θεωρείτε ότι το επίπεδο των δαπανών για τη δημόσια εκπαίδευση στη χώρα μας

α. είναι:

- καθόλου ικανοποιητικό
 ελάχιστα ικανοποιητικό
 αρκετά ικανοποιητικό
 απολύτως ικανοποιητικό

β. επηρεάζει το εκπαιδευτικό σας έργο:

- καθόλου
 λίγο
 αρκετά
 πολύ

40. Πώς επηρεάζουν, κατά τη γνώμη σας, οι ελαστικές μορφές απασχόλησης (ωρομισθία) το εκπαιδευτικό έργο;

- Πολύ αρνητικά
 Μάλλον αρνητικά
 Μάλλον θετικά
 Πολύ θετικά

41. Πόσο ικανοποιητική κρίνετε τη λειτουργία των εξής οργάνων:

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Σχολική Επιτροπή				
Σχολικό Συμβούλιο				
Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου				
Μαθητικές Κοινότητες				
Σύλλογος διδασκόντων				

42. Αξιολογήστε την κατάσταση της υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου σας ως προς τις εξής παραμέτρους:

	Καθόλου ικανοποιητική	Ελάχιστα ικανοποιητική	Αρκετά ικανοποιητική	Απολύτως ικανοποιητική
Συνολική κατάσταση της κτιριακής υποδομής				
Εργαστήρια				
Σχολική βιβλιοθήκη				
Γραφείο / γραφεία εκπαιδευτικών				
Γραφεία διοίκησης				
Αίθουσες διδασκαλίας				
Γυμναστήριο / χώροι άθλησης				
Αύλειος χώρος				

43. Τα συναισθήματα που σας προκαλεί ο χώρος του σχολείου συνολικά είναι:

- πολύ δυσάρεστα
 λίγο δυσάρεστα
 λίγο ευχάριστα
 πολύ ευχάριστα

44. Ποιος, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να είναι ο ρόλος των **συνδικαλιστικών οργανώσεων** (ΟΛΜΕ-ΔΟΕ) σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση των ζητημάτων που σας απασχολούν;

45. Παράγοντες που επηρεάζουν **αρνητικά** το εκπαιδευτικό σας έργο:

	Καθόλου σημαντικός	Λίγο σημαντικός	Ουδέτερος	Μάλλον σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Η έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού					
Η έλλειψη μέσων, υποδομής, χώρων					
Το αναλυτικό πρόγραμμα					
Η βαθμοθηρία, το εξεταστικό σύστημα					
Η απαξίωση του εκπαιδευτικού – η απαξίωση της παιδείας					
Οι κακές σχέσεις και η έλλειψη συνεργασίας με τους/τις συναδέλφους					
Η έλλειψη ενδιαφέροντος των μαθητών/μαθητριών					
Το στρες και ο φόρτος εργασίας					
Οι χαμηλές αποδοχές					
Η κακή οργάνωση και λειτουργία του σχολείου					
Η έλλειψη επιμόρφωσης					

46. Παράγοντες που επηρεάζουν **θετικά** το εκπαιδευτικό σας έργο:

	Καθόλου σημαντικός	Λίγο σημαντικός	Ουδέτερος	Μάλλον σημαντικός	Πολύ σημαντικός
Το ενδιαφέρον μου και η αγάπη μου για τα παιδιά					
Η καλή σχέση, η συνεργασία μου με συναδέλφους και το σύλλογο					
Η καλή σχέση με τη διεύθυνση του σχολείου/η υποστήριξη από αυτή					
Το ενδιαφέρον και η ανταπόκριση των μαθητών/μαθητριών					
Η καλή σχέση και η συνεργασία μου με τους γονείς των μαθητών/-τριών					
Το καλό κλίμα στο σχολείο					
Τα διδακτικώς κατάλληλα σχολικά βιβλία και ο επαρκής εξοπλισμός					
Το ωράριο	;				
Η μονιμότητα					

Σημειώστε θέματα τα οποία θεωρείτε ότι πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγματεύσεως σε μια συζήτηση για τους όρους και τις συνθήκες του εκπαιδευτικού μας έργου:

Ευχαριστούμε θερμά για τη συνεργασία σας!